

cę *Via Lucis*. Skonstatował, że przywiązanie do religii chrześcijańskiej konstituowało postawę życiową uczonego, a głęboka wiara pozwoliła mu przetrwać wiele trudnych chwil, a nade wszystko niewolę w ZSRR.

Dwudniowe obrady licznego grona prelegentów przywróciły pamięć o Stanisławie Kościałkowskim. Zaprezentowane referaty zostaną opublikowane w formie książkowej. Tym samym stanie się zadość potrzebie środowiska historycznego, by wileński uczyony doczekał się całościowego opracowania poświęconego swemu życiu i działalności.

MARCIN MĘCINA
UNIwersytet Łódzki*

<https://doi.org/10.18778/1644-857X.13.02.18>

Sprawozdanie ze spotkania z prof. dr hab. Alicją Szymczak, Łódź, 24 listopada 2014 r.

W dniu 24 listopada 2014 r. w Sali Rady Wydziału Instytutu Historii Uniwersytetu Łódzkiego odbyło się spotkanie z przechodzącą na emeryturę prof. dr hab. Alicją Szymczak, połączone z wręczeniem dedykowanego Jej tomu „Rocznika Łódzkiego”. W uroczystości wzięli udział licznie zgromadzeni pracownicy Instytutu Historii, wypromowani przez Panią Profesor doktorzy, Jej rodzina, przyjaciele oraz znajomi, studenci UŁ.

Spotkanie otworzyła Prezes Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Historycznego, prof. dr hab. Jolanta A. Daszyńska, witając serdecznie Jubilatkę oraz zebranych gości. W krótkim wystąpieniu przybliżyła ona sylwetkę Profesor A. Szymczak oraz jej działalność na stanowisku prezesa PTH. Jubilatka została członkiem Oddziału Łódzkiego PTH w 1974 r., prezesem zaś tego Oddziału była w latach 2003–2009 (dwie kadencje). W tym czasie prowadzona była akcja systematycznych odczytów, których odbyło się w sumie 111 (43 w Instytucie Historii UŁ i 68 poza tym ośrodkiem). Zorganizowano uroczyste obchody 80-lecia Oddziału Łódz-

---

* Wydział Filozoficzno-Historyczny, Instytut Historii, Katedra Historii Średniowiecznej.

Spotkanie z prof. dr hab. A. Szymczak, 24 XI 2014 r.: Pani Profesor otrzymuje najnowszy, dedykowany Jej tom „Rocznika Łódzkiego”

Od lewej: prezes Oddziału Łódzkiego PTH, prof. dr hab. J. Daszyńska, prof. dr hab. A. Szymczak, dyrektor Instytutu Historii UŁ prof. dr hab. M. Nartnowicz-Kot, fot. M. Karkocha

kiego PTH (19 grudnia 2007 r.). Wydarzenie to zostało dostrzeżone przez ówczesnego Prezesa Zarządu Głównego PTH, prof. dr. hab. Krzysztofa Mikulskiego oraz marszałka województwa łódzkiego, Włodzimierza Fisiaka, którzy z tej okazji złożyli gratulacje na ręce Pani Profesor. Oprócz tego Oddział uczestniczył w organizacji wielu konferencji naukowych (m.in. z okazji 90. rocznicy odzyskania niepodległości Polski [Łódź, 14 listopada 2008 r.] i 20. rocznicy wyborów do parlamentu [Łódź, 3 czerwca 2009 r.]) oraz popularnonaukowych, kongresów mediewistycznych, jak również Olimpiady Historycznej (olimpiady XXX–XXXV). Systematycznie publikowany był „Rocznik Łódzki” (tomy 50–55). Wydano drukiem pięć monografii, w tym dwie poświęcone dziejom miast – Konstancyńska i Wielunia, nadto prace dotyczące historii gminy Uniejów, dziejów województwa łódzkiego i osiemdziesięcioletniej historii Oddziału

Spotkanie z prof. dr hab. A. Szymczak, 24 XI 2014 r.: Jubilatka prezentuje fotografię pierwszego rocznika historii z 1952 r.

Od lewej: prof. dr hab. J. Daszyńska, prof. dr hab. A. Szymczak, prof. dr hab. M. Nartonowicz-Kot, prof. zw. dr hab. R. Stobiecki, dr hab. M. Adamczewski,
fol. M. Karkocha

Łódzkiego PTH¹. Ukazało się także wydawnictwo albumowe pod red. dr. Jana Chańko pt. *Bliscy z daleka. Dziedzictwo kulturowe mniejszości narodowych województwa łódzkiego* (Łódź 2007). Wreszcie podpisano umowy na wydanie kolejnych monografii – miast Głowna i Kutna.

¹ *Konstantynów Łódzki. Dzieje miasta*, red. M. Nartonowicz-Kot, Łódź 2006, ss. 454; *W służbie historii i społeczeństwa. Dzieje Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Historycznego 1927–2007*, red. A. Szymczak, M. Nartonowicz-Kot, Łódź 2007, ss. 202; T. Olejnik, *Wieluń. Dzieje miasta 1798–1945. Monografia miasta*, red. A. Szymczak, t. II, Łódź–Wieluń 2008, ss. 496; T. Grabarczyk, A. Kowalska-Pietrzak, J. Szymczak, *Uniejowskie strony. Karty z przeszłości odległej, nieznannej i bliskiej gminy Uniejów*, red. J. Szymczak, Łódź–Uniejów 2008, ss.167; *Województwo łódzkie 1919–2009. Studia i materiały*, red. K. Badziak i M. Łapa, Łódź 2009, ss. 479.

Następnie głos zabrała dyrektor Instytutu Historii UŁ oraz redaktor „Rocznika Łódzkiego”, prof. dr hab. Maria Nartonowicz-Kot. Stwierdziła ona, iż dobrym zwyczajem Redakcji „Rocznika Łódzkiego” było wyróżnianie członków Oddziału Łódzkiego PTH specjalnym tomem. Do tej pory jedynie pięć osób zostało uhonorowanych w ten sposób. Byli to: prof. dr hab. Stanisław Franciszek Zajaczkowski (1961 r.), prof. zw. dr hab. Gryzelda Missalowa (1971 r.), doc. Ryszard Rosin, prof. dr hab. Zofia Libiszowska oraz prof. dr hab. Barbara Wachowska. Profesor A. Szymczak znalazła się więc w wąskim, a doborowym gronie wyróżnionych. Jubilatce został dedykowany 61 tom „Rocznika Łódzkiego”. Znalazły się w nim teksty kolegów, przyjaciół, współpracowników Pani Profesor zarówno z Uniwersytetu Łódzkiego, jak i innych ośrodków akademickich (Uniwersytet Gdański, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytet Rzeszowski). Na zakończenie prof. dr hab. M. Nartonowicz-Kot wyraziła nadzieję, że Jubilatka przyjmie ofiarowany jej tom, zechce się z nim zapoznać i będzie z niego ukontentowana.

Z kolei wystąpił kierownik Katedry Historii Historiografii i Nauk Pomocniczych Historii – prof. zw. dr hab. Rafał Stobiecki. Odwołując się do osobistych wspomnień, przypomniał zebranym, że kiedy rozpoczynał studia historyczne w pierwszej połowie lat 80., prof. dr hab. A. Szymczak wprowadzała go w arkana nauk pomocniczych historii. Razem pracowali też w jednym zakładzie – Nauk Pomocniczych Historii, którym kierował doc. R. Rosin. Potem los tak zrządził, że został szefem Pani Profesor, co było dla niego z wielu względów sytuacją szczególną. Życzył Jubilatce, by na emeryturze czas płynął jej jak najwolniej, by znalazła czas zarówno na przyjemności rodzinne, jak i pracę naukową, by było jeszcze wiele okazji do wspólnych spotkań w Instytucie Historii, na konferencjach naukowych, wykładach czy uroczystych kolacjach.

W imieniu uczniów Pani Profesor głos zabrał dr hab. Marek Adamczewski. Zwrócił on uwagę na różnorodność tematyczną prac powstających na seminarium prof. dr hab. A. Szymczak. Były to opracowania z zakresu heraldyki, paleografii, geografii historycznej oraz genealogii. Mówił o zajęciach prowadzonych przez Jubilatkę. Stwierdził również, że Profesor A. Szymczak potrafiła pokierować drogą naukową swoich uczniów.

Doktor Jan Chańsko przybliżył pokrótce dzieje obozów epigraficznych, których uczestniczką była Alicja Szymczak. Obozy te odbywały się w latach 1976–1999. Badaniami epigraficznymi objęte

zostały znaczne obszary Polski Środkowej: województwo sieradzkie, Skierniewice, województwo piotrkowskie, Płock, Kutno, województwo kaliskie z Kaliszem i Kępem, wreszcie województwo konińskie, gdzie zbierano informacje nie tylko z zakresu epigrafiki, ale także do monografii miasta Uniejowa. Efektem prowadzonych wówczas badań były kolejne tomy monumentalnego dzieła *Corpus inscriptionum Pologniae*, redagowane przez małżeństwo Szymczaków, a także liczne prace magisterskie realizowane pod kierunkiem Pani Profesor. W trakcie tych obozów powstały również dwa filmy fabularne z udziałem Jubilatki, wyreżyserowane przez jej męża, prof. zw. dr. hab. Jana Szymczaka. Pierwszy z nich opowiadał historię pewnego napadu gangsterskiego na *saloon*, natomiast fabuła drugiego osnuta była wokół sceny pikniku na łące.

Jako ostatnia wystąpiła sama prof. dr hab. A. Szymczak. Wspominała ona swoje początki na historii (egzamin wstępny w 1965 r.) oraz lata studiów. Stwierdziła, że miała w grupie niemal samych późniejszych profesorów: Pawła Samusia, Andrzeja M. Brzezińskiego, Jana Szymczaka oraz Wiesława Cabana. Mówiła o planach naukowych i prywatnych na przyszłość. Między innymi chciałaby opracować kodeks dyplomatyczny sieradzko-łęczycki i księgi miejskie Łodzi. Nosi się też z zamiarem opublikowania źródła historycznego. Na zakończenie Pani Profesor podziękowała wszystkim tym, z którymi współpracowała w czasie pełnienia funkcji prezesa Oddziału Łódzkiego PTH, w szczególności kolegom z Zarządu i Komisji Rewizyjnej, członkom PTH, osobom, które wygłaszały odczyty na spotkaniach Oddziału, autorom artykułów w dedykowanym Jej tomie „Rocznika Łódzkiego”, kolegom z Katedry Historii Historiografii i Nauk Pomocniczych Historii (w tym zwłaszcza dr. hab. M. Adamczewskiemu i prof. dr. hab. R. Stobieckiemu), uczestnikom obozów epigraficznych oraz studentom.

Po uroczystości nastąpiły gratulacje i życzenia składane na ręce prof. dr hab. A. Szymczak. Pani Profesor otrzymała również bardziej materialne wyrazy sympatii w postaci kwiatów i prezentów. Wszystkim obecnym wręczono natomiast najnowszy tom „Rocznika Łódzkiego”, dedykowany Jubilatce. Na koniec odbył się poczęstunek.

MAŁGORZATA KARKOCHA
UNIwersytet Łódzki*

---

* Wydział Filozoficzno-Historyczny, Instytut Historii, Katedra Historii Nowożytnej.